

APTALI TANIMAK-A. M. Celâl ŞENGÖR

Önsöz

Bu kitabın başlığındaki “*aptal*” kelimesinin ne anlama geldiğini açıklamakla başlamak istiyorum kitabıma.

Araştırdığım tüm sözlükler, aptalın iki anlamı olduğunda hemfikirler:

Birincisi, zekâ ve/veya akıl yönünden belli bir ortalamanın altında olan kimse, yani bir sıfat.

İkincisi ise, bir hakaret veya küçümseme ifade eden bir ünlem.

Benim bu kitapta hiç kimseye hakaret etmek veya kimseyi küçümsemek gibi bir niyetim olmadığı için, benim kullandığım “*aptal*” kelimesi bir sıfat olup, anlamı yukarıda yazılı olan anlamların birincisidir.

Ancak her iki sözlük de aptal tanımı içinde zekâ kavramına atıf yapmaktadırlar. Zekânın tanımı ise son derece güçtür. Belki de en genel şekilde "bireyin yaratıcılık ve anlayarak öğrenme kapasiteleri, bu kapasiteleri kaydedecek hafızası ve bu kapasitenin kullanılma hızı olarak tanımlanabilir.

Bunları nicelik olarak ifade edebilecek bir ölçü ilk kez Alman psikoloğu Wilhelm Lous Stern (1871-1938) tarafından 1912 yılında *Die psychologisch-hen Methoden der Intelligenzprüfung und deren Anwendung an Schulkindern* (=Zekâ ölçümlerinin psikolojik yöntemleri ve okul çocukları üzerindeki uygulamaları: Johann Ambrosius Bart, Leipzig,) adlı küçük kitabında geliştirilerek buna **Intelligenz-Quotient** adı verilmiştir.

Daha sonra **IQ** olarak kısaltılmış şekliyle yaygınlaşan bu terim Türkçeye "**zekâ oranı**" olarak çevrilebilir. Bu oran insan zekâ ortalamasını 100 kabul etmiştir.

Zekânın bileşenlerinin başında doğal olarak bireyin biyolojik yapısı, yani beyin kapasitesi gelir. Bu kişinin veya çevresindeki kişilerin elinde olan bir şey değildir ve tamamen genetik, yani kalıtım tarafından saptanır. Ama diğer bileşenler içinde kişinin içinde yetiştiği ortamın, aldığı tahsilin ve kendisine verilen görev ve sorumlulukların çok önemli yer tuttuğu artık kesinleşmiş sonuçlardır.

Cehalet, yani bilgisizlik aptallığı arttıran bir durumdur. Bu kitapta cahil kelimesi sadece "bilgisiz veya az bilgili" anlamlarına gelen ve aynen aptal gibi bağıl bir sıfat olarak kullanılmış olup herhangi bir küçümseme veya hakaret maksadı taşımamaktadır.

Ne yazık ki, *cahil* hem hiç bilgisi yok hem de bilgisi az veya bilgisi yetersiz kavramları ifade eder. Bunları toplu olarak ifade eden başka bir kelime yoktur.

Aptal da aynı şekilde akılsız, akli az, akli yetersiz, zekâsı kıt veya yetersiz anlamlarında kullanılabilir.

Dilimizde ne yazık ki "aptal" ve "cahil" kelimeleri aynı zamanda hakaret maksatlı ifadelerin içine alınmışlardır.

Bazı toplumlar insanlık ortalaması olarak kabul edilebilecek bir 100'ün üstünde IQ'ye sahip, bazıları ise altında kalmaktadırlar. Her toplumda da zekâ dağılımı belli bir çan eğrisi görünümü sunar. Gelişen toplumsal şartlar, haberleşme, yükselen eğitim düzeyi gibi nedenlerle her on senede bir IQ ortalamasının yeniden ayarlanması gerekmektedir, zira bu ortalama sürekli yükselmektedir (*Flynn etkisi*).

Beslenmesi yeterli ve dengeli, ortamı huzurlu ve eğitimi iyi olan toplumlara ait bireylerin, kötü beslenen, sürekli huzursuz bir ortamda yaşayan ve kötü eğitim alan bireylerden oluşan bir toplumun bireylerinden daha yüksek IQ'larının olması bu nedenle şartıcı değildir.

İNSAN / TOPLUM / TÜRK TOPLUMU

Son yıllarda yapılan uluslararası IQ değerlendirmelerinde ne yazık ki **Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlarının IQ ortalaması 89 ile 90 arasında bulunmuştur**. Bunun nedeni basittir: Türkiye rahat besleyebileceğinden fazla bir nüfusa sahiptir ve bu nüfus her yıl adeta patlama şeklinde artmaktadır.

Türkiye’de eğitim her düzeyde çok, ama çok fenadır ve giderek daha kötü bir hal almaktadır. Bu eğitim yaratıcılığa değil, ezberciliğe ve biat kültürü oluşturmaya yönelmiştir; okula veya üniversiteye gitmekten maksat öğrenmek değil, diploma kapmaktır.

Türkiye’de insanlar huzursuzdur, birbirlerini sevmezler, ahlaksızlık diz boyudur. Aile içi ilişkiler sevgi ve saygıdan çok toplumsal baskı ve ekonomik mecburiyete dayanır. Kendi his ve düşünce dünyası çerçevesinde yaşamak isteyen genç kız ya aile tarafından öldürülür ya da toplumdan aforoz edilir.

Aile içi ilişkiler toplum yapısına da kaçınılmaz olarak yansımıştır. Türkiye politikasını ve diğer yönetim alanlarını en yaygın karakterize eden özellik yolsuzluktur.

Tüm bu toplumsal davranış bozukluklarının, sosyal hastalıkların ve ahlak düşüklüğünün nedeni Türkiye’nin çok uzun zamandan beri (Atatürk’ün ölümünden beri dense yeridir) yukarıda belirtilen IQ ortalamasına sahip bir toplumdan çıkan yöneticilerle yönetilmesidir.

Bu kitapta toplanan yazılarımın tek maksadı, vatandaşlarıma aptal tanıma konusunda yardımcı olmaktır.

Aptalı tanıyıp onu sorumlu mevkilerden uzaklaştırmak için kimsenin dahi olmasına gerek yoktur. Onun için bu kitapta ben son on beş yıldır gözlediğim bazı olaylardan yaptığım çıkarımları, tarihten bazı örnekleri veya bazı kuramsal düşüncelerimi anlatan gazete yazılarımı topladım. Bunlar örnekler üzerinde okuyucularına aptal tanıma konusunda yardımcı olabilir.

Yazılar gazete yazısı oldukları için hiçbir ihtisas alanına hitap etmezler; bil’akis sokaktaki insanın anlayacağı bir düzeyde kaleme alınmışlardır. Üstelik her dediğimin doğru olduğunu da iddia etmem mümkün değildir.

İnsan ortalamasının altında bir zekâyâ sahip bir toplum olduğumuzu takdir ederek el birliği ile bunu düzeltmek zorundayız. Aksi takdirde çok yakında tarihin çöplüğüne süpürülür gideriz. Dolayısıyla bu aptal tanıma ve aptalı bizim yaşamımıza etki edecek yerlerden uzaklaştırma işi son derece önemli sorumluluklardır.

Kendimizi yönetecek insanların toplum ortalamasını yansıtmaması değil, o ortalamanın mümkün olduğu kadar üstünde olmasını talep etmeliyiz. Ancak toplumun ortalama IQ'sunun üzerindeki yöneticiler toplumu yukarıya çekebilirler. Kendimize benzedikleri için sempati duyduklarımızı değil bizden üstün olduklarına inandıklarımızı (bize bazen itici gelseler bile) yönetici olarak görmek istemeliyiz.

Celal Şengör-Anadoluhisarı, 1 Mayıs 2015

Aptalı Tanımak

Oldukça süratli bir şekilde hakkında aptal olduğu yargısına vardığım bir kişinin daha sonra öyle olmadığına görüldüğü herhangi bir vak'ayı hatırlamıyorum. Tersine pek çok kişinin kendisine büyük bir zekâ ve yetenek atfettikleri bazı aptalları hemen herkesten önce tanıdığım haller olmuştur. Bunun için ne gibi kıstaslar kullanılır diye geçenlerde kendime sordum.

Bunun cevabını ilk kadın satranç ustası Zsuzsa Polgar hakkında yapılan bir deneyde buldum. Her üçü de satranç tarihinin büyük isimleri arasında olan Polgar kardeşlerin (üçü de kadın) inanılmaz başarıları, babaları Laszlo Polgar’ın yaptığı bir deneye dayanır.

Baba Polgar dehanın yaratılabileceğine inanan bir insandı. Bu nedenle her üç kızını

da satranç dehası olarak yetiştirmeye karar verdi. Bu de şaşırtıcı başarısı daha sonra beyin manyetik rezonans görüntülenmesi destekli psikolojik bir incelemeye konu yapıldı. Sonuç şuydu: Polgar'ların başarısının temelinde, *örüntü tanıma* yatıyordu. Yani herhangi bir satranç oyunu esnasında Polgar'lar rakiplerinin tersine oyunda muhakeme yürütmüyor, muazzam tecrübelerinin kendilerine verdiği sezgiyle hareket ediyorlardı. Herkesin dakikalar, bazen saatlerce süren muhakeme sonunda yapabildiği bir hamleyi, Polgar'lar hiç düşünmeden anında yapabiliyorlardı ve üstelik sonunda oyunu da kazanıyorlardı.

Onlar satranç oynarken, beyinlerinde kullanılan kısım, hepimizin yüz tanıırken kullandığı kısımla aynıydı. Yani Polgar'lar herkes nasıl tanıdıklarını yüzünü bilebiliyorsa, herhangi bir satranç oyununda karşılarına çıkan durumları "*önceden tanıyorlardı*".

Bilim yaşamımda edindiğim tecrübe başarılı bilim adamlarının da bu "*örüntü tanıma*" sayesinde karşılarındaki bir **problemi** sezgiyle hallettikleridir. Meşhur matematikçi Gauss kendisine sunulan bir problemi sunan kişinin "*Ne kadar zamanda bunu halledebilirsin?*" sorusuna "*Cevabı biliyorum da oraya ne kadar zamanda varabilirim, onu kestiremiyorum*" diye karşılık vermiştir.

Aptal da bu yöntemle hemen tanınır. Tanınacak örüntünün en önemli öğeleri şunlardır:

Bir kişi şunları yapabiliyor mu?

- Problemin nedenlerini anlamak,
- Problemin herhangi bir detayına saplanmadan, tamamını görebilmek,
- Problemi çözecek verilerin doğasını ve nerede bulunabileceklerini bilmek,
- Problemin sunumunun ve problemi çözecek verilerin kendi içinde tutarlılıklarını ölçebilmek,
- Hızlı çözüm üretmek ve teklif edilen çözüm, eldeki veriyle çelişirse derhal onu terk ederek yeni bir çözümü oluşturmak,
- Çelişen verinin çelişmeyen verilerle ilişkisini kurarak, verinin bizzat kendisinin doğruluğunu veriyi baştan toplamaya gerek kalmadan tartabilmek,
- Benzer problemleri geçmişte gerçekten çözmüş olmak veya çözülmüş problemlerin çözülme süreçlerini iyi tanımak.

Akıllı insan problemin çözümünüyle ilgilidir, aptal ise kendi kafasındaki herhangi bir fikri çözüm diye dayatmak ister.

Cahil ve Aptal "Uyanabilir" mi?

Tarih boyunca cehaletin ve aptallığın eline geçen toplumların kaderleri hep bizimki gibi olmuştur, Zira *cahil*, çevresiyle temasa geçemediği gibi bizzat kendisi hakkındaki bilgileri de değerlendiremez.

Aptal ise, bu veriler kendisine sunulsa bile bunlarla ne yapacağını düşünemez. Cahil ve aptal her türlü eleştiriden korkar, zira bellediği yolun dışında bir yolun varlığını bilmez, olabileceğini düşünemez ve kendisine gösterilse bile değerlendiremez. Bu durumda yapabileceği tek şey, bugün Türkiye'de olduğu gibi, toplumsal terör, yani korku yaratmaktan ibaret olur. Yaratılan korku ortamını kontrol edebileceğini sanır. Ama korkuyla eğilen başlar, en ufak bir sarsıntı ile tekrar dikilebilir ve bilgi ve düşünce geleneğinden yoksun oldukları için ortaya tam bir kaos çıkarabilir. Bugün Belçika müstemleke yönetiminin çekilmesinden sonra Kongo'da ortaya çıkmış olan durum burada söylediklerimin bilebildiğim en güzel örneğidir.

Bugün Türkiye'yi yöneten güç, ülkenin tüm dokusu tahrip etmiştir ve etmeye büyük bir hızla devam etmektedir. Bunun nedeni yönetenlerin bilgisizliğidir, cehaletidir. Türkiye tam bir kalitesizlik pazarı haline getirilmiştir. Ordu dışında her toplum sektörü sözüm ona demokrasi adına kalitesizlere teslim edilmiştir.

Bugüne kadar ellerine fırsat geçmediğini düşünen bu kalitesizler, toplumdan geçmişin intikamını alırcasına her şeyi, ama her şeyi kendilerine yontmaktadırlar.

Ancak tabiat cahili ve aptalı affetmez. Cahil ve aptalda can durmaz. Beğenmedikleri Darwin Kuramının temeli budur. Tabiat beceriksizi eler. Gelen sel felaketi, depremde nasıl elenebileceğimizin küçük bir provasıdır. Tabiat bize korkunç bir felaket olarak algıladığımız bu küçük provayla bir ikaz göndermiştir. Ama anlayabilene.

Cahilin Arkadaşı Olur mu?

Uzun zamandır Türklerin niçin birbirlerinden bu kadar nefret ettiklerini düşünür dururum. Bu söylediğim sadece her gün televizyonlarda birbirlerine ağza alınmayacak sözler söyleyen politikacılar veya aynı şeyi hem televizyonlar önünde hem de gazete sahifelerinde yapan gazeteciler için geçerli değildir: Sözüm ona, ülkenin bilgi ve görgü düzeyi en yüksek kişilerini bir araya getirdiği sanılan üniversitelerde durum aynıdır (gerçi Türkiye’de tek bir üniversite bile olmadığı iddialarını tekrar hatırlatmak isterim).

Yakın zamana kadar, giden rektörün geleni mahkemeye vermediği (veya tam tersi, gelenin gideni mahkemeye vermediği) birkaç üniversite arasında kendiminkinin olmasıyla iftihar ederdim. Dört rektör önce bu değişti, bizimkiler de çirkef kervanına katıldılar. Öğretim üyeleri sırf birbirlerini mahkemeye vermekle kalsalar iyi; birbirleri hakkında ne ağır sözler söylüyorlar, ne dedikodular dile getiriyorlar duysanız inanamazsınız. Maşallah son zamanlarda yargı dünyamız da buna katıldı.

Türkiye’de hiçbir kurum yoktur ki, mensupları arasında genel bir dostluk, bir yakınlık olsun. Türkiye’de kaç tane uzun ömürlü şirket bilirsiniz? Yoktur. Zira şirketleri oluşturan bireyler, akraba bile olsalar (ve bilhassa akraba iseler) er veya geç birbirlerine düşerler ve altın yumurtasından istifade ettikleri tavuklarını öldürürler.

Bu davranış türü tabii genel bir aptallık ürünüdür. Bu aptallık ise zeka eksikliğinden ziyade cehaletin sonucu olarak gelişmiştir.

Her şeyden evvel Türkiye insanı tartışmayı bilmez. Fikir ayrılığına düştüğü bir başka kimse ile ortak bir doğru aramak için değil, kendi bildiğinin doğru olduğunu empoze etmek için tartışır. Bilgisi az olduğundan, kendi bildiklerinin kesin doğru olduğunu sanır,

Türkiye insanı ayrıca herhangi bir problemini çözerken bulduğu çözümün kendisine başka bir yerde zarar vermeyeceğini veya yapacağının toplumda bir yara oluşturup oluşturmayacağını düşünemez; öğretmen soruya tahammül edemez zira cehaletinin ortaya çıkmasından veya sınıf disiplinini elden kaçıracağından korkar, ama düşünmez ki, soru sormayan öğrenciden adam değil, olsa olsa teyp makinesi olur. Teyp makinalarının yöneteceği toplum ise kendisine ancak sürünebilecek kadar maaş veren, bir türlü kadro bulamayan, ders verdiği dershaneleri bir eğitim yuvasından çok bir hapisaneyeye benzeten, dünyayı ve kâinatı öğretmekten daha rahat ve emin yaşamamızı sağlayan fen bilimleri yerine bizleri kul, köle etmeye planlanmış hurafe öğreten zırvalıkları ders programına koyan bir toplum olur.

Gereksiz yere emniyet şeridine dalmaması için ikaz ettiğiniz şoför ya camı açıp size küfreder veya fırsatını bulursa üstünüze yürür, zira benzer bir hatanın günün birinde belki kendisini veya çocuğunu hastaneye yetiştirmek isteyen bir cankurtaranın yolunu bloke ederek ölüme neden olabileceğini düşünemez. Tüm bu nedenlerden ötürü herkes birbirinden nefret eder bu ülkede...

Bir bilim insanıyla, uygar insanla, yobaz şu konuda ayrılır: Bilim insanı gerçekten bilmek ister ve bilimin tek kaynağının kendi aklı ve gözlemleri olduğunun farkındadır. Yobaz ise inanmak ister. Onun aklı ve gözleri gerçeğe kapalıdır. Onun derdi inanmaktır. Ama inanmak istediği şey ne kadar zırva olursa olsun fark etmez.

Yobaz inanmaya programlıdır. Onun şüphesi, onun "acaba"sı yoktur. Hasan-Âli Yücel’in bir yazısında belirttiği gibi, o “acaba” olmadan demokrat olmak, hatta insan olmak mümkün değildir.

Yaratıcılık mı, Problem Teşhis Etmek mi?

Her insan az veya çok yaratıcıdır. Örneğin, Türkiye’de hiç kimse yaratıcılığın eksik olduğunu iddia edemez: Dolmuş kavramını icat etmiş, yasaların dışında yaşayabilmek için herhalde dünyada ender görülen bir yöntemler koleksiyonu oluşturmuş bizimki gibi bir halk az bulunur. Öteye gitmeye lüzum yok: Bir Karagöz’ün, bir orta oyunun kültürel zenginliğinin yanında, anında türetilen mizah zenginliğini düşününüz.

Ancak aynı halk, ülkesini tam bir bilimsel çöle çevirmiştir. Cumhuriyete kadar bugünkü Türkiye toprakları içinde yaşayan insanların, insan bilgisine kalıcı katkıları kocaman bir sıfırdır.

Yani, Osmanlı İmparatorluğu’nun tüm izleri tarihten tamamen silinse, bilim dünyasının en ufak bir kaybı olmaz. Hâlbuki aynı halk Cumhuriyetten sonra, bir Hulusi Behçet’in, bir Cahit Arf’in, bir Ekrem Akurgal’ın, bir İhsan Ketin’in, bir Sedat Alp’in ve daha nicelerinin şahıslarında bilime pek önemli katkılar yapmış, ayrıca yukarıda bahsettiğim, ne yazık ki her zaman iftihar vesilesi olmayacak yaratıcılık örnekleri de vermiştir.

Türk halkının uygarlaşma yönündeki sorunlarını çözemediği gün gibi aşikârdır. Bunun nedenini hep yaratıcılığımızın köreltilmekte olduğuna bağlayıp durmuşuzdur.

Problem görmenin iki bileşeni vardır:

1. Eleştirel bir tavır sahibi olmak. Yani her duyduğundan, her gördüğünden kuşkulanmak.
2. Etrafımızda olup bitenler veya ilgilendiğimiz konular hakkında bilgi sahibi olmak.

İşte biz bu her iki konuda çuvalladığımız için, problem teşhisi yapamıyoruz. Tabii problemi göremeyince ortada yaratıcı çözüm bulmak için de neden kalmıyor.

Her şeyden önce "inanmaya" programlı bir toplumuz. Annemize babamıza inanırız, öğretmenimize inanırız, devlet büyüklerimize inanırız, din kitaplarına inanırız... inanırız da inanırız. Bu inançlarımızın bazıları çok derin ve köklüdür. Mesela anneye inanmak, doğal seçmenin ortaya çıkardığı kalıtsal bir özelliktir: Yavrunun hayatta kalmasını sağlar. Babaya inanç, ta avcı olduğumuz kaba taş devrinden bize miras kalan bir özelliğimizdir. Onun da hayatta kalmamıza katkısı vardır. Dine inanç, ilkel toplumların sosyal çimentolarından biridir. Çevresinde toplanılan bir düzen yaratır. İnanmak rahatlık verir.

Ama aynı zamanda da rehavet verir. Problemi olmadığına veya problemlerini kendi çözemeyeceğine inanan bir adamın rahatlığını bir düşününüz. Hâlbuki her şeyin kuşkulu olduğunu düşünen bir insan rahat yüzü görmez. Gelgelelim araştırmacılar bu "rahatsız" insanlar arasından çıkar.

Bir lokma ekmek ve bir hırka ile kanaat eden insan yaratıcı olamaz. Bu felsefeyi öven hiçbir düşünce yaratıcı bir toplum ortaya çıkaramaz. Okullarında itaat ve kanaat öğreten toplumlar başkalarına itaate ve kendilerine verilenle kanaate mecbur olurlar. Önce bu bakış açısını değiştirmeyi, problemi görmeyi ve rahatsız yaşamayı öğrenmeliyiz. O zaman yaratıcı olmadığımızı sandığımız yerlerde de ne kadar yaratıcı olduğumuzu göreceğiz.

Bilim ve Toplum İlişkileri Üzerine

Toplumunu yöneten kişilerin, meslekleri ne olursa olsun, temel bilimler hakkında kaliteli bir orta öğretim düzeyinde bilgilerinin olması şarttır. Bir zamanlar Türkiye’de böyle bir eğitim almak mümkündü.

Sanırım benim neslim, bu tür eğitim alması mümkün olan son nesildi. Ondandıktan sonra Türk ilk ve orta öğretimi tepetaklak oldu. Bunun ilk nedeni, öğretmenlik mesleğinin ezenilecek bir meslek olmaktan çıkarılmasıydı. Burada en büyük sorumluluk ve dolayısıyla suç öğretmenleri ihmal eden politikacılarımızdır.

Fabrika yapmak isteyen politikacı, en önemli fabrika olan insan fabrikalarını, yani

okulları unuttu. En önemli öğretmen türü olan ilkökul öğretmenleri ve sonraki en önemli öğretmenler olan orta öğretim öğretmenleri tamamen ihmal edildi ve öğrenmen iş dilenen bir zavallı haline düşürüldü.

Bu suç, yalnız Türkiye çapında değil insanlık çapında affı mümkün olmayan bir suçtur ve **Hasan-Âli Yücel'den sonraki tüm eğitim yöneticilerimiz bu suçun ortaklarıdır. Gelecek kendilerine topluca lanet edecektir.**

İlk ve orta öğretimin tepetaklak olmasının ikinci nedeni üniversitelerdir. Üniversite hocalığını, aylıklı aylıklık olarak algılayan öğretim üyelerimiz, politikacılarımızla işbirliği halinde Türk yükseköğretimini bitirmişlerdir. Sanırım bu olay bilhassa 1958, devalüasyonundan sonra çok hızlandı. Bugün artık Türkiye'de üniversiteye gitmek tamamen bir vakit kaybı haline gelmiş, hele AKP yönetimiyle beraber, Türk üniversiteleri Osmanlı medreselerinin acıklı durumlarına düşmüşlerdir.

Büyük bir kalitesiz grup içinde bulunan birkaç pırlantaya tesadüf eden öğrenci şanslı olmakta, o pırlantalar, onları hem çevredeki pislikten koruyarak hem de onlara kendi parlaklıklarından vererek, onları yurt dışında kaliteli bir yüksek lisans veya doktora hazırlamakta ve akıllı olan öğrenci de bu fırsatı kullanıp derhal kapağı uygar bir ülkeye atmaktadır. Benim bu şekilde kurtulan öğrencilerim arasında Türkiye'ye geri gelen olmadı. Ben de zaten kendilerine gelmemelerini, geldikleri takdirde (benim gibi özel imkanları yoksa) ziyan olmalarının kaçınılmaz olduğunu söylüyorum.

Bilimin ülkemizdeki çöküşünün en önemli sebebi ise tamamen bilgisiz politikacılar ki, bunun en güzel örneği Tayyip Bey'dir. Bilimden en küçük bir haberi olmayan bu zat, bugün antropolojiyi ırkçılık, yarı Darwinizmi komünistlik, öbür gün fiziği ve kimyayı toplu katliam aracı olarak takdim edebilir. Akademimizi yok eden bu kafanın üniversitelerimizi götüreceği yer ise Osmanlı medresesinin miskinliğidir.

Bilim de, adalet de önce gerçeği arar. Burada birleşirler. Adaleti bilimden ayıran, onun matematik gibi aksiyomatik bir sistem olmasıdır.

Gerçeğin aranmadığı yerde nesnellik olamaz. Nesnellüğün olmadığı yerde ise iletişim ortadan kaybolur. İnsanı insan yapan ise, iletişimi kullanarak tartışma ve eleştiri ortamı yaratması ve tartışma ve eleştiri sonucu gerçeğe yaklaşmayı denemesidir.

Üniversite tahsilinin aslında tek amacı, öğrenciye bir meslek öğretmek değil (onu çirak mektepleri de yapar), düşünmeyi ve tartışmayı, eleştirmeyi bilen ve yeni gerçekleri bulmayı beceren bir birey haline getirmektir. **Üniversiteye meslek öğrenmek için gelinmez. Üniversiteye yeni bilgi üretmeyi öğrenmek ve yeni bilgiyi araştırmalarla üretmek için gelinir.**

İrkçılık Üzerine

Son günlerin yalnız Türkiye'de değil, bütün dünyada moda olan sözlerinden biri "ırkçılık" terimidir. Önüne gelen kullanıyor ve kullananların, benim kabaca tespit edebildiğim %99'undan fazlası ise bu kelimenin neyi ifade ettiğinden bihaber! Filistinliye karşı İsrail'i savunanlara hemen "ırkçı" damgası yapıştırılıyor.

Hâlbuki İsraili Yahudi de, Filistinli Arap da Sami ırkından gelirler. Yani aynı ırkın mensubudurlar. Birbirlerine olan nefretin sebebi dinleridir. Türkiye'de Kürtlere, Almanya'da ise Türklere en küçük bir eleştiri yöneltirseniz hemen ırkçı oluverirsiniz...

Hâlbuki Anadolu'da yaşayan ve kendisine Türk diyen insanların hemen % 90'ı aynı Kürtler gibi Kafkas denilen beyaz ırk mensubudur ve Orta Asya'daki Altay ırkının Türkleri ile ilgileri yoktur. Almanya için de durum aynıdır. Oranın da ekseriyeti Kafkas denilen ırka mensuptur. Buralarda da ayrılık yaratan dil ve dindir.

İrk biyolojik tanımı olan bir kavramdır ve türün fenotipik grupları betimlemek için icat edilmiştir. 1911 yılında Wilhelm Johannsen tarafından ortaya atılan *fenotip*

kavramı, bir canlının gözlenebilir özelliklerini ifade eden bir kavramdır.

Fenotip, genetik nedenlerle olabileceği gibi çevresel nedenlerle de gelişebilir ve çevresel nedenlerle gelişen bazı özelliklerin mutasyon sonucu kalıtsal hale gelmesiyle de bunlar genetik olur. Bu nedenlerle, Türkiye için bir ırkçılıktan bahsetmek mümkün değildir.

Burada bir Türk milliyetçiliği, bir Kürt milliyetçiliği olabilir ve bu ayrımın temelinde de yalnızca dil vardır. Dil de aynı ırk gibi, belirli coğrafi engellerle birbirlerinden ayrılan insan gruplarının geliştirdikleri bir haberleşme aracından ibarettir (*ancak dil ırktan çok daha hızlı gelişir; ırk yüzbinlerce yılda gelişirken, dil birkaç on yılda gelişebilir*).

30 dil bilen meşhur İtalyan-Amerikalı dilbilimci Mario Andrew (1901-1978) 1949'da yazdığı *The Story of Language* adlı satış rekorları kıran eserinde, ABD içerisinde Doğu ve Batı sahilleri arasındaki haberleşmenin tamamen kesilebilmesi mümkün olsa, on yıl sonra her iki sahilde yaşayan insanların dilleri arasında karşılıklı anlaşmaya engel olabilecek önemli ayrılıklarının kaçınılmaz olarak gelişeceğini belirtmiştir.

Bu nedenlerle, ırkçılıktan bahseden politikacılara gülüyorum (hele bir tanesi, hatırlarsınız, antropoloji bilimini ırkçılık sanmıştı!). Bu cahil insanlar cehaletlerine rağmen kitleleri yönetmektedirler. Bu durum çağımızın en büyük hastalığıdır ve maalesef popüler demokrasinin bir ürünüdür.

Bilgi Değerlendirmesi

Bilgi akışı tek bir otoriteden geldiği sürece bu toplum için bir sorun olmaz: Evde babanın, okulda öğretmenin, askerde komutanın, siyasette liderin, cemiyet hayatında hükümet ve temsilcilerinin ve onun çevresinde şekillenmiş basın sözlü ve görüntülü medya vb. kurumların ifadeleri doğru olarak algılanır. Sorun, bu kaynaklardan gelen bilgiler çeşitlendiği zaman ortaya çıkar: **Toplum hangi bilgiye inanacaktır?**

İşte bu durumda topluma verilen eğitimin doğası belirleyici bir rol oynar. Çocuk otoriter bir babanın egemen olduğu bir evde yetişmişse, yaklaşık 6-7 yaşına kadar verilen bilgiyi veya alınan kararları sorgulamanın pahalıya patlayacağını öğrenir ve öğretilen bu kalıp onu ömür boyu pençelerine alır.

Yakın zamanda İngiltere'de yapılan "**Zamanımızın Çocuğu**" (*Child of Our Time*) adlı bir proje, otoriter evlerde yetişen, kendisine küçük yaşta bir birey olması nedeniyle değerli olduğu hissi verilmeyen çocukların aynı zamanda ömürleri boyu karamsar bireyler olarak yaşadıklarını göstermiştir.

Türkiye'deki ailelerin ezici çoğunluğu hala otoriter pederşahi aileler olup böyle ailelerde çocuğa birey olarak değer verilmez. Çocuk yavru olarak sevilir ve kollanır, ama kendisine bir birey olarak saygı duyulmaz. Bu kendi aklını ve gözlemlerini kullanamayan (yani aptal) bireyler oluşturduğu gibi, bu bireyleri aynı zamanda karamsar da yapar.

Böyle bir ortamda okula gönderilen çocuk orada da genellikle otoriter öğretmenlerle karşılaşır; zira öğretmen de aynı toplumun çocuğudur, Üstelik hele ellili yıllardan sonra öğretmen yetiştirmede yapılan fahiş hatalar nedeniyle öğretmenlerin bilgi düzeyi de günden güne düşmüştür.

Cahil öğretmen cehaletini genellikle şiddete başvurarak kapatmak yolunu seçerek çocuğun zaten evden tanıdığı baskı rejimini sürdürür. Okulu bitiren erkek askere gider ve orada karşısına çıkan disiplin kavramını o zamana kadar gördüğü otoriter ortamın havasıyla karıştırdığı için, askeri disiplinin gerçek doğasını anlayamadan ve ne yazık ki hayatının kendisine askere gidene kadar vermiş olduğu intibalarını güçlendirerek terhis olur. Kız çocuğu ise tahsilini bitirince evlenir ve genellikle baba otoritesinden koca otoritesinin altına teslim edilir.

Böyle bir toplumsal ortamın sağlıklı ve bağımsız düşünebilen bireyler üretmesinin imkânsız olduğu muhakkaktır. Bu nedenle bağımsız bir eleştirel düşünce, yani yargı yeteneği gelişmeden önce çocuklar, verilecek her türlü dinsel eğitim, türü ne olursa olsun, toplumun zararınadır, çünkü çocuğun bireysel muhakeme ve değerlendirme yeteneğinin gelişmesine zarar verir. Böyle bir eğitim bireyler değil, robotlar (=kullar) toplumu üretir.

Doğru bilgiyi üretmek bireye ait bir sorumluluktur. Bu sorumluluğu büyüğüne, yöneticisine, dinine vs. yıkmaya kalkan insanlığından feragatle koyunluğa razı olmuş demektir.

Cehaletin Eserleri

Halk o kadar cahilleşmiştir ki, yaptığı şeylerin veya kendisine yapılanların çoğunun ahlaksızlık olduğunu, bu ahlaksızlıkların er veya geç kendisini zarara uğratacağını, çoluk-çocuğunu süründüreceğini göremez hale gelmiş, safsatayla uyutulmayı tercih eder olmuştur. Türkiye halkı kravat takar, lüks otomobillerde dolaşır, bikinili hatunları sosyetik plajları doldurur veya şehirlerini şekilsiz gökdelenlerle doldurup oraları "modernize" ederek yaşanmaz hale getirir –tüm bu halk zenginiyle fakiriyle, şehirlisiyle köylüsüyle zır cahildir ve ortalama kültür düzeyi ya bir Afganistan ya da bir Orta Afrika kabilesi kadardır. Kendi tarihinden tamamen bihaberdır. Aslında ne dilini, ne dinini bilir, ne geleneklerini tanır, ne de toplumsal değerlerinin evriminden haberdardır.

Muhteşem Yüzyıl diye televizyonlarda alkışladığı dönemde devletinde Amerika'dan gelen gümüşün ilk enflasyonu başlattığını bilmez. (Çünkü Avrupalı "gâvur" dünyayı keşfederken, muhteşem(!) padişahları haremde gönül eğlendirmekte, dünyayı öğrenelim diyen Piri Reis'in kafasını vurdurmaktadır). Muhteşem(!) Yüzyıl'da Anadolu'da medrese o kadar ayağa düşmüştür ki, öğrenci haydutluğa başlamıştır (buna softa şekâveti denir).

Avrupa'da ilk yenilgimizi Muhteşem (!) Süleyman Devrinde aldığımız gibi (I. Viyana bozgunu: 1529), Hint Okyanusu'na her çıkışımızda mini mini Portekiz'den sopayı yiyip Kızıldeniz' e veya Basra Körfezi'ne tıklışımız da bu büyük (!) padişah efendimizin devrindedir.

Büyük Sultanımız Süleyman'ın Fransa Kralı I. François'yı hapiste bir mektupla kurtardığını okurduk mektepte. O François'nın kurduğu College de France bugün dünyanın, en önemli araştırma kurumlarından biridir. Bizimkinin hangi kurumu ayakta kalmıştır? Hangi kurumunun insanlığa beş paralık bir faydası olmuştur? Tek becerdiği kalıcı şey akli başında öz oğlu Şehzade Mustafa'yı Hürrem uğruna katlettirip, devleti bir ayyaş teslim ederek halkının geleceğini karartmak olmuştur,

Artık yeter! Bu ve benzeri rezillikleri yalanlarla bezeyip yücelten, buna karşılık bize bütün dünyada saygınlık kazandıran, aklımızı kullanıp onurlu insanlar olmamızı sağlayan Atatürk'ü aşağılayan alim pozlu, ukalâ tavırlı zır cahilleri her gün halk karşısına diken televizyon kanallarından ve gazetelerden gına geldi. Yükselen ahlaksızlık grafiğimiz kimin eseridir sanıyorsunuz?

Cehalet tüm fenalıkların anasıdır. Biz de o anayı besleyip duruyor, onun tosuncuklarına oylar veriyoruz. Artık yeter! Memleketimde her elimi attığım yerde cehalet çirkefine bulaşmaktan bıktım.

Her Şehirde Üniversite Açmak Üzerine

Sevgili arkadaşım İlber Ortaylı hiçbirinizin cesaret edemeyeceği bir çıplaklıkla ülkemizin ve dünyanın bugünkü şartlarında Türkiye'de her şehire bir üniversite açmanın ahlaksızlık olduğunu haykırıverdi ve Sayın Başbakan'dan her türlü görgü sınırlarını aşan, bilgisizlik ve nezaketsizlik abidesi bir cevap gecikmedi: "Araştırdın mı hoca efendi?"

Bu görgülü ve kültürlü bir ağıza asla alınmayacak, hakaret sayılabilecek ifadeye ve inanılması güç bir bilgi kıtlığını dile getiren muhtevaya cevap gerekmez, zira onu söyleyen kendi düzeyini ortaya dökmüştür. Ancak halkımızın İlber Ortaylı'yı isyan ettiren gerçeği

bilmesi gerekmektedir. İlber Ortaylı, her şehire bir üniversite açmak ahlaksızlıktır sözünde yerden göğe haklıdır.

Türkiye’de 1946’dan beri üniversite eğitimin niçin perişan olduğunu tüm bu dönemi hoca olarak yaşamış olan ülkemizin en büyük bilim adamlarından Doğan Kuban'a bir kez sormuştum: *"Bizi sayılar perişan etti"* dedi hoca. *"Talebe sayısı sorumsuzca arttırıldı, sonuçta düzey yerlerde sürünmeye başladı"*.

İngiltere’de dostum, büyük yerbilimci Dan McKenzie aynı nedenle seksen ve doksanlı yıllarda Cambridge’in öğrenci kabul kıstaslarını on yılda üç kez değiştirmeye mecbur bırakıldığını söylemişti.

Daha çok üniversite diploması, daha yüksek düzeyli eğitim ve öğrenim demek değildir. Bunu iddia eden yalancıdır, ahlaksızdır Çünkü bunun tersinin varit olduğu tecrübeyle sabittir.

Yüksek eğitim düzeyi çok sıkı bir eleme sistemi ve bu eleğin üzerinde kalmak isteyenler arasında kıran kırana bir rekabet gerektirir. Ancak böyle bir sistem sapı samandan ayrılabilir ve ülkeyi gerçek kaliteli eğitilmişlerin eline bırakır.

"Birbirimizi yemeyi ve insanların birbirini yemesiyle ilgili konuları ne kadar seviyoruz!" diye düşündüm. Halide Edip, İstiklal Savaşı bittikten sonra ne yapacaklarını Atatürk’e sorunca, büyük adam dönüp: *"Birbirimizi yiyeceğiz"* diye cevap vermiş. Atatürk milletini ne kadar iyi tanımış.

Düşünüyorum da, öğretim üyelerimiz politik konulara verdikleri dikkat ve mesainin yarısını bilime verseler, muhakkak Türkiye sık sık uluslararası çapta büyük bilimciler çıkarır. Politika hakkında sık fakat boş konuşuyoruz, zira bilimimiz güçlü olmadığı için politikacılarımız bizi ciddiye almıyorlar.

Öğrenim ve Kulluk Mantalitesi

Türk toplumu yüzlerce yıldır bilerek ve yaparak değil, aldatarak ve göz boyayarak yaşamayı kendisine yol olarak çizmiştir, *"Biz uyanık milletiz"* gibi lafların altında bu feci alışkanlık yatmaktadır.

Bunun da nedeni yüzyıllardır onu inim inim inleyen keyfi, temelleri **dine dayalı** (yani tartışılması yalnız *"yasak"* değil, aynı zamanda *"günah"* da olan, yani bireyi yalnız bu dünyada değil, ölümünden sonra bile rahat bırakmayan) totaliter yönetim şekilleridir. Avrupa bunu yalnız son yüzyılda öğrendiği demokrasiyle değil, aynı zamanda merkezi otoriteyi zayıflatan feodal yapısı ve devlet-din ayırımıyla yenmiştir.

Kul, iyi bir öğrenci olamaz. Türkiye’de eğitimin temel sorunu öğrenciye önce kulluktan kurtulmasını, öğrendiğini her şeyden önce kendi keyfi ve zevki, kendi tutkusu için öğrenmesini öğretmektir.

Eskiden padişahın kulu olan şimdi de patronunun veya amirinin kulu olmuştur. Amacı, daracık hayalindeki *"iyi yaşamı"* yakalamaktır (ki Türkiye’de o da yalnızca bol paralı yaşam demektir), yoksa bir işi adam gibi yapmak, hatta daha önce hiç yapılmamış başarmak, yaratıcı olmak falan değil.

İnsanı yücelten, kanımca insanı aslında insan yapan yüksek idealizm Atatürk’ün vatandaşlarına öğretmek istediği bir şeydi. Ondan sonra Hasan Ali Yücel bu uğurda ömrünü tüketti. Onlardan sonra Türk toplumunu yönetenler ve sözüm ona eğitiminden sorumlu olanlar topluma ihanet ettiler, Bugün öncelikle bu ihanet yolundan tekrar Atatürk’ün akıl ve uygarlık yoluna dönmenin, kulluktan çıkarak uygar insan olmanın yollarını aramalıyız.

Üniversite Özerkliği

"Öğrenci affı", üniversitenin, yetersizliğine karar verdiği bir bireyi, üniversite dışından uygulanan bir baskıyla üniversitede tutmaya kalkışmak demektir. Bunun halk arasında adı torpildir ve bir imtihanında başarısız olan bir öğrencinin ebeveyninin gelip hocasından bir şans daha dilenmesinden farklı bir olay değildir. Anne ve babanın bu

dilenme sonunda elde edeceği, nasıl sınıftaki diğer öğrenciler ve üniversite aleyhine kendi menfaatleri ise, politikacının çıkarı da adam gibi görevini yapan üniversite öğrencileri ve üniversite aleyhine olarak alacağını umduğu oydur. Tabii ki bu da üniversite tarafından asla kabul edilemez.

Üniversitede bir öğrencinin yeterliliğine yalnız ve yalnızca üniversite karar verir. Bu kararın hangi mekanizma tarafından verileceği, imtihanların türlerinin ne olması gerektiği ve kaç imtihan aşamasının yeterli olduğu da yalnız ve yalnızca üniversitece belirlenebilir. Bu konuda yasa teklif etmek hükümetin, bu tür yasaları çıkarmaya kalkmak da meclisin haddi değildir. (*Aksini düşünenlere, "o zaman buyurun dersleri de siz verin, araştırmaları da siz yapın" demek gerekir.*)

Nasıl ki meclis, dünyanın düz olduğunun öğretilmesi gerektiği konusunda yasa çıkaramazsa, öğrenci affı konusunda da yasa çıkaramaz, zira doğa bilimlerinin olduğu gibi, onların öğretilme şekillerinin de kendine has yasaları vardır. Bu yasalar keyfi alınacak kararlarla (karar almaya kalkanların sayısı ne olursa olsun) değiştirilemez. Meclis yine de haddini aşıp böyle bir yasayı çıkarmaya kalkarsa, üniversite hiçbir şekilde bunu uygulamak zorunda değildir, çünkü burada yasa ihlali yapmış olan kendisi değil, bizzat meclis olmuş olacaktır. Bir diğer ifade ile, meclis kendi meşruiyetini ayaklar altına almış olacaktır.

Din Temelli Eğitim Türkiye'nin Karşısında Bulunduğu En Büyük Tehlikedir

İnsan eğitiminin iki amacı vardır:

1. *Kişiyi yaşama hazırlamak,*
2. *Kişiyi yaşamını sürdürebilmesi için belli bir beceri vermek.*

Kişiyi yaşama hazırlamak demek, kişinin içinde yaşayacağı toplumun özelliklerine göre, o toplumla karşılıklı iletişimde bulunmasını sağlamak demektir.

Kişiyi yaşamını sürdürebilmesi için belli gerekli bir beceriyi kazanmak ise, kişinin toplumun ihtiyaç gösterdiği işlerden birinde uzmanlık kazanarak gelirini kazanmasını temin etmek demektir.

Her iki amacın temelinde de toplumla kişinin ilişkisini kurmak yatmaktadır. Bu ilişki iki temel yolla kurulabilir:

Birincisi ve ilkel olanı, toplumu belli kalıplar içerisine sokarak her bireyi o kalıplara göre yetiştirmektir. Bu en ilkel toplumlarda fiziki güce sahip bireyin toplumun diktatörü haline gelmesiyle yapılır ki, bu diktatör konumundaki bireye hayvanlar âleminde genellikle alfa erkeği adı verilir. Maymunlardan kurtlara, sürüler halinde yaşayan hayvan topluluklarında alfa erkeği belli bir sayıda dişiyi ve yavruyu kontrol eder. Böyle bir düzende kontrol edilenlerin özgürlükleri sınırlıdır ve sadece alfa erkeğinin istekleri doğrultusunda yaşamlarını sürdürebilirler.

Alfa erkeklerinin değişmesi her zaman şiddet yoluyla olur. Alfa durumuna geçmek isteyen genç bir erkek, yaşlanan alfa erkeğine meydan okur. Yapılan dövüş sonucu alfa erkek ya öldürülür ya da toplumdan dışlanarak yalnız bir yaşama mahkûm edilir.

İlkel insan topluluklarında ise, toplumu diktatörce yönetmek diktatörün bireysel fiziksel gücünü aşan bir şeydir. Onun için işin içine düşünce girer. Toplumun diğer öğelerinin düşüncelerini kontrol edebilen, yani onları istediğine inandıran olur. Dolayısıyla diktatörlük için toplumun bir bütün olarak kabul edebileceği inanç sistemleri geliştirilmelidir.

İşte dinler kısmen bu ihtiyaçtan, yani toplumun yönetilmesi için gerekli bir araç olarak ortaya çıkmışlardır.

Dinlerin diğer amacı da bireye yaşadığı çevreyi açıklamaktır. Doğa olayları niçin oluyor, niçin doğuyoruz, niçin ölüyoruz, ölene ne oluyor, gibi sorular her zaman düşünmeyi öğrenen insanı meşgul etmiş olan sorulardır. Bunlara hemen cevap bulamayan ilkel insan,

kendince uydurarak bunları izah etmeye çalışmış, bu uğraştan da dinler doğmuştur. Kısaca din, ilkel bir bilim ve aynı zamanda ilkel bir hukuktur.

Din ile bilimin ayrılması kolay olmuştur (ama çok zaman almıştır). Dinin getirdiği açıklamaların gözlemlerle çeliştiğini gören ve bunu dile getiren insanlar yeni açıklamalar arayarak ilk bilim insanları olarak toplumlara yeni bir yöntem öğretmişlerdir. Bu yeni yöntemin temelinde şu iddia vardır: Bireyin dışında gerçek bir dünya vardır. Bu dünyaya ulaşmanın tek yolu gözlem ve muhakemedir. Ancak gözlem işlemini yapan duyularımız mükemmel değildir. Onun için her gözlem muhakeme filtresinden geçirilmelidir. Bu filtre ise sürekli değişmek zorundadır, zira ona temel olacak bilginin kendisi de eninde sonunda gözleme dayanır.

Bireyin öğrendiği her gerçek muhakkak bir miktar "yanlış" içerir, çünkü gözlenen nesne veya süreçte gözlenmesi gereken sonsuz öge vardır. Bunların hepsini gözlemeye ise ne fiziksel imkânlarımız- ne de ömrümüz müsaade eder (bu ifadenin doğruluğunu anlamak için başparmağımızdaki atomların elektronlarını saymayı deneyin!).

Dinler ise, her şeyi bilen birileri (Tanrı, peygamber, papa vs.) olduğunu iddia ederek bu iddiaya inanılmasını isterler. Tarih, bu tür iddiaları hepsinin yanlış olduğunu, yani her şeyi bilenlerin iddia ettikleri bilgilerin de nihayet yanlışlarla dolu insan düşüncesinin ürünü olduğunu göstermiştir. Özgür gözlem denetimine alınamayan düşünce ise diktatörlüklerin temelidir. Türkiye’de din temelli eğitim istemek, ülkeyi yukarıda anlatılan ilkel diktatörlük rejimine mahkûm etmenin hazırlığını yapmak demektir. Din temelli eğitim, şu anda ülkemizin mücadele edilmesi gereken bir numaralı düşmanıdır. Gündelik siyasi çekişmelerin gürültüsünde bu unutulmamalıdır.

Elitist Eğitim Şart

Toplumda her bireye eşit eğitim şansının verilmesi, o toplumda eğitim kalitesinin perişan olmasıyla sonuçlanır. İstanbul Teknik Üniversitesi altmışlı yıllara kadar Türkiye’nin açık ara en iyi yüksekokuluydu. Mezunları dünyanın en iyi okullarının mezunlarıyla yarışabilen düzeydeydiler ve dünya çapında iş yapabilen şirketler veya araştırma grupları oluşturabildiler.

Şimdi ise Türkiye’de üç harp okulu hariç hiçbir yüksek okul o üstün düzeyi hayal bile edemeyecek durumdadır.(29.06.2007) Bunun nedenini bir kere İTÜ’nün en şaşıklı günlerinin yetiştirdiği dünya çapında büyük şöhret sahibi bilim adamlarımızdan olan Prof. Doğan Kuban’a sordum.

Doğan Hoca, "*Sayılar*" dedi, "*öğrenci sayılarının bu derece artması okullarda kaliteyi tutmayı imkânsızlaştırdı. Şimdi çığ gibi büyüyen nüfus ve herkesi üniversiteye sokmaya çalışmak gibi yanlış bir politika eğitim düzeyini bu fena duruma düşürdü.*" diye de altını çizdi.

16-18 Haziran 2007 tarihleri arasında İstanbul’da Hava Harp Okulu Havacılık ve Uzay Teknolojileri Enstitüsü’nün düzenlediği *Recent Advances in Space Technologies* ("Uzay Teknolojilerinde Yeni Gelişmeler": RAST-3) Konferansı’na katılmak üzere gelen, dünyanın yaşayan en büyük uçak mühendisi addedilen Prof. Dr. Hans G. Hornung toplantı kapsamında verilen bir kokteyl esnasında Hava Harp Okulu Komutanı Hv. Plt. Tümğ. Abidin Ünal ile sohbet ederken okula yapılan müracaat ile alman öğrenci arasındaki oranları sordu. Abidin Paşa geçen yıl 60,000 müracaat olduğunu, bunun içerisinde seçilebilecek öğrenci sayısının yüz veya en çok iki yüzle ifade edilebileceğini, ama bu sayıya kalite kaygısı nedeniyle ulaşamadıklarını söyledi.

Hava Kuvvetleri, kotasını doldurmak kaygısıyla kalite kıstaslarından fedakârlık etmeyi her zaman reddetmiştir. Profesör Hornung, bu binde dörtten daha az olan oranın ABD’nin en iyi üniversitesi olan Caltech’in oranından bile daha sıkı olduğunu söyledi ve bunun, kendisinin iki yıl önce bizzat gözlediği yüksek Harbiyeli kalitesinin izahı olduğunu

vurguladı.

Elit Düşmanlığının Ayyuka çıktığı Ülke

Türkçeye elit kelimesini "seçkinler" olarak çeviriyoruz. Bu tercüme elitin Latince "eligere"den gelen kökü göze alındığında doğrudur, zira eligere aslında ex-legere, yani elle toplamak, devşirmek anlamında olduğundan seçmek olarak anlaşılmalı ve Fransızcadaki elire'i (=seçmek) oluşturmuştur.

Elitleri, geri kalan toplum üyeleri genellikle sevmez. Hâlbuki toplumları ileri götüren, insanlığı yücelten, yenilikler yaratarak yaşam kalitemizi arttıran hep o sevilmeyen bir avuç elittir. Tarihteki ihtilallerin, devrimlerin hemen hepsi elitleri de yok etmeye yönelmiştir.

Bu arada İngilizlerin güzel bir sözünü hatırladım: **“Cahille tartışma, dışardan bakanlar aranızdaki farkı anlamayabilirler!”**

Türkiye'nin, hiçbir zaman bir Fransa, bir Rusya bir Çin gibi bir entelektüel eliti olamadı. Ama her şeye rağmen Türkiye'yi dar zamanında kurtaracak kadar dünyayı bilen, işinin ehli, vatanını seven bir eliti olmuştur. Bu elitin adı Türk Silahlı Kuvvetleridir. Bu elit Türkiye'yi ve Türk milletini korumakla kalmaz, ona ilk ressamlarını, ilk doktorlarını, ilk gerçek bilim insanlarını da hediye eden kurum Türk Silahlı Kuvvetleri olmuştur, çünkü en iyi eğitimi hep Türk Silahlı Kuvvetleri vermiştir.

Türk halkı geleneksel olarak ordusunu canından çok sever, çünkü o ordunun mensupları kendi çocuklarıdır. Kendi yavrusunun ülkesinin elitine katılmasını isteyen aileler çocuklarını asker yapar.

Son yıllarda bu elite karşı bir hücum başladı. (2010 yılı). Bunu ülkenin en bilgisiz ve en görgüsüz takımı yönetiyor. Bu takımın özelliği cehaletidir ve o cehaletin en belirgin ifadesi yobazlıktır. O yobaz, aynı Kurtuluş Savaşı'nda yaptığı gibi, ülkesinin felaketini isteyen dış güçlerle el ele kol kola olduğu intibamı vermektedir. Bir yandan orduyu yok etmeye yönelmişken, bir yandan da ülkenin diğer elit kaynağı üniversiteleri bitirmek pesindedir.

Bir şeyi ortadan kaldırırken yaptığınızı başkaları fark etmesin isterseniz en iyi yol, yok etmek istediğiniz nesneyi sulandırarak çoğaltmaktır. Şu anda üniversiteler böyle bir tehditle karşı karşıyadır. Yargı ayrıca tehdit altındadır. Ama en elit kurum olan ordu tam hedeftedir,

Ülke çok ciddi bir bölünme krizinin içindeyken, bu olayların tesadüfen aynı zamana denk geldiğini herhalde hiç kimse düşünmüyor; hem de tehdit altında olan yerler tüm Ortadoğu'nun en zengin su kaynaklarını içeriyorsa. Zorda kalan ülkeleri ayak takımı değil, elitleri kurtarmıştır.

Türkiye şu anda kendi elitini yemek sürecindedir. Yani AIDS olmuştur, Kendi direnç sistemini yok etmeye yönelmiştir.

Darwin Türkler Hakkında Ne demiştir?

Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik Bey(2007), CHP tarafından Darwin'in "yaratılış" ile ilgili düşüncelerinin okullarda okutulması istendiğini ifade ederek, **“Başta CHP ve bu düşüncede olan insanlar, mutlaka okul kitaplarında olmasını istiyor. Darwin'in Türklerle ilgili ne dediğini biliyor musunuz? 'Gelişimini tamamlamamış adı bir ırk' diyor Darwin. Ne diyeceksiniz buna?”** diye sordu.

Milli Eğitim Bakanı'nın Darwin'e atfettiği bu sözleri Darwin hiçbir zaman söylememiş, yazmamıştır. Bakan söylediklerine kaynak göstermemiştir. Söyledikleri tamamen bir kötü niyetin eseri değilse açıkça bilgisizliğin eseridir. İsmi önünde-üniversite dünyamız için ne acıdır ki-akademik bir titr taşıyan Bakan söylediklerini kontrol ihtiyacını bile duymamıştır. Aşağıya Darwin'in Bakanın ifadesine temel olduğunu sandığım sözlerini

aynen tercüme ederek aktarıyorum:

"Nihayet, doğal seçme üzerine olan kavganın uygarlığın ilerlemesine senin kabul etmeye eğimli olduğundan daha faydalı olmuş ve olmakta olduğunu gösterebilirim. Birkaç yüzyıl önce Avrupalı milletlerin Türkler tarafından yenilme risklerinin ne kadar yüksek olduğunu hatırla, hâlbuki şimdi böyle bir fikir ne kadar saçmadır. Kafkas ırkları denilen daha medeni ırklar varlık mücadelesinde Türk boşluğunu yenmişlerdir." (Charles Darwin'den W. Graham'a, 3 Temmuz 1881: "The Life and Letters of Charles Darwin including an Autobiographical Chapter" edited by his son Francis Darwin: John Murray, Londra, cilt I, s. 316)

Darwin'in Türkler hakkında Atatürk'ün doğduğu yıl söyledikleri işte bundan ibarettir. Burada ırklar diye kullandığı kelime 19.Yüzyıl'da değişik kültür gruplarını ifade etmek için, herkesin kullandığı bir kelimeydi. O zaman Türkiye'nin uygarlık açısından Darwin'in dediği gibi Avrupa'nın kat be kat gerisinde olduğunu bilmek için Darwin'i okumamıza ise gerek yok. Bizzat Osmanlı bunun farkındaydı. Koca İmparatorluk Avrupa'nın adı konulmamış bir sömürgesi haline gelmişti. Cehalet akıl almaz boyutlardaydı. Bu felaketten bizi kurtaran Atatürk de ulusuna aynı şeyleri hatırlatmıştı. Darwin 1877 -78 Türk-Rus savaşında açıkça Rusları desteklemiştir.

Aynı perişanlığı Ahmet Haşim 1919'da tespit edip kaleme dökmemiş miydi? Ne diyordu büyük şair?

"Ankara'da Almanya İmparatoru'nun Anadolu hastalıklarını incelemek üzere gönderdiği bir grup heyetinin bazı büyük rütbeli üyeleriyle görüştüm... Anlamışlar ki, Anadolu Türklerinin karınları kurtlarla yüklü ve kanları bu kurtların salgıladığı parazitlerle dolu bulunuyor. Cinsi, yakın bir yok olma ile tehdit eden bu halin sebebi nedir bilir misin? Beslenme eksikliği. Her ne kadar garip görülse de Anadolu Türkleri henüz ekmek yapımından bile habersizdirler... İstisnasız nakil vasıtaları olan kağrı hiç şüphe yok ki taş devri keşiflerinden ve aletlerindedir... Evlerine gelince, onlar da öyle: Duvarlar yontulmamış alelade taşların, çalı çırpıların, leylek yuvasında olduğu gibi gelişigüzel dizilmesinden hasıl olmuştur. Anadolu külliye temizlikten mahrumdur..."

İşte bizi bu hale düşüren kafa, Sayın Bakan'ın temsil ettiği, uygarlığa ve onu yaratanlara saldıran, **hurafeyi** "bilim adamlarının tercihi" diye halkına sunan kafadır. Onun için kanımca Bay Hüseyin Çelik şu anda Türkiye'nin başındaki en büyük sorundur.

Demokrasi Alerjisi

Demokrat Parti iktidara gelerek alenen din istismarına başladı. Verilen intiba Atatürk'ün Devrim'lerinin ve genel politikasının dine zarar verdiği yönündeydi.

Demokrat Parti iktidarı bu çirkin ve pek korkunç iftirayı acımasızca istismar ederek Türkiye'yi büyük bir felaketin kenarına getirdi. Hâlbuki gerçek tam tersiydi.

Atatürk dini de ele alarak, halkın dinini adam gibi öğrenmesinin temellerini atmıştı. Ezanın, yani namaza davetin, anlayacakları bir dilde okunması bu genel din aydınlanması politikasının bir parçasıydı. Demokrat Parti bu iyi niyetli adımı din düşmanlığı diye pazarlayarak halkı en feci bir şekilde aldatmıştı.

Daha sonra gelen iktidarlar, Atatürk'ün aydınlanma politikasına dönme cesaretini gösteremediler. İTÜ'deki hocalarıma göre beni aldatan buydu. Benim aslında özlediğim aydınlanmaydı; beni kızdıran da cehaletti. Ama bunun nedeni ne Atatürk'ün yaptıkları, ne de de cahil Anadolu halkıydı; ona sürekli ihanet eden politikacıları. Atatürk Anadolu halkının zincirlerini çözmekte yanlış yapmamıştı, sandığım gibi Rumeli'ye ihanet etmemişti. Başka her seçenek Osmanlı'nın feci politikasını sürdürmek demek olacaktı ki, bu da nihai felakete davetiye çıkartmaktan başka bir şey olmayacaktı.

Ama tüm bu tartışmalar ve okumalar sonunda bir şey daha öğrendim. Demokrasi, kendisini yok etmeye azimli akım ve kişilere tahammül edemez, ederse sonunda kendisi

ortadan kalktığı gibi, emrinde olması gerektiği halkın felaketini hazırlar.

Bunun böyle olduğunu iyi bildiğim 20.Yüzyıl Alman tarihi de teyid etmektedir. Nazi rejimi Weimar demokrasisi kendisini koruyamadığı için, demokrasiyi istismar ederek yerleşmiş ve yalnızca 12 yıl içinde 20 milyon Alman'ın, 30 milyon Alman olmayan insanın ölümüne, bunlardan 6 milyon Yahudi'nin fırınlanmasına, Avrupa'nın ve Doğu Asya'nın yakılıp yıkılmasına neden olmuştur.

Demokrasi ve Cahil Politikacıları

İnsan toplumları, kendilerini yönetecekleri, doğa cahilleri arasından seçerlerse kendi idam fermanlarını kendi elleriyle imzalamış olurlar.

Her yönetici doğa bilgini olmak zorunda değildir ama her yönetici doğa bilimcilere danışacak, onların dediklerini anlayacak kadar doğa bilimlerine vakıf olmalıdır.

Bir doğa afetinden sonra "*takdiri ilahi*" diyen her yönetici aslında kendini yöneticiliğe getirmiş topluma ihanet ediyor demektir. Hiçbir doğa afeti "*takdiri ilahi*" olmayıp, önceden bilinebilecek ve belirli zaman ve mekân sınırları dâhilinde öngörülebilecek olaylarının sonucudur. Bu doğa olaylarını bilmek bilimin, bilimi desteklemek de toplum yöneticilerinin görevidir.

Araştırma kurumlarını, üniversitelerini ve diğer kurumlarını tahrip eden, buralarda kalitenin yeşermesine imkân vermeyen, toplum yönetiminde bilimi dinlemeyen yöneticiler toplumların felaketini hazırlıyorlar demektir.

Ülkemizde de neredeyse her gün gazetelerde hâlihazırdaki hükümetin TÜBİTAK'ı bilimsel olarak yetersiz yandaşlarına teslim için, hatta kanun dışına çıkmaktan çekinmediğini, üniversiteleri sindirmek için onları yine yasa dışına taşarak, parasız ve kadrosuz bırakmakla kalmayıp, devletin güçlerini uydurma suçla idarecilerinin üzerine saldırttığını, ülkenin jeoloji servisini kendi arka bahçesi haline getirmek için ehliyetli idarecilerini iftiralarla yerinden ettiğini okuyorsunuz. (Yıl: 2005)Yarın, örneğin, bir İstanbul depremiyle ülkemizin bağımsızlığı bile tehlikeye girerse sorumlusu kim olacaktır, iyi düşününüz. O zaman başımıza gelecekleri azınlık mı istedi, çoğunluk mu istedi diye tartışmaya ne mecalimiz ne de vaktimiz olacaktır.

Bilgi ve Görgünün Yararları, Demokrasinin Zararları

Başbakan Erdoğan'ın İsrail Cumhurbaşkanı'na hitap seklini ve Davos'tan panel yöneticisine kızarak hışımla ayrılmasını televizyon haberlerinde dehşet içerisinde seyrettim.

Dehşetimin sebebi bu hareketin ülkemizin yöneticilerinin bilgi ve görgü seviyesi, dolayısıyla milletim hakkında dünyaya verdiği feci mesajdı.

Tayyip Bey biraz mürekkep yalamış olsaydı veya herhangi bir yabancı dil bilseydi mesela şu örneklerden hareket edebilirdi:

Sultan Abdülaziz Üçüncü Napolyon'u ziyaret ederken, İmparator, Sultan'ın gelişinden duyduğu rahatsızlığı yanındaki bir Fransız devlet adamına anlatırken, Padişah hakkında terbiyesizce sözler kullanır. Hemen akabinde arkasına bir döner ki, ne görsün! Osmanlı Dışişleri Bakanı hemen arkasındadır ve tüm söylenenleri duymuştur. Zor durumda kalan İmparator, Keçecizade Mehmed Fuad Paşa'nın kolundan tutup kendisine usulca duyduklarının aralarında kalmasını istirham ettiğini söyler. Fuad Paşa cevabı yapıştırır: "*Majesteleri hiç endişe duymamalıdır. Haşmetmeabın onun hakkında söylediklerini Majesteye arz ettim mi?*" Bu söz tek bir hakaret, tek bir fevri hareket içermediği halde İmparator'a hakaretini iade eden bir ders niteliğindedir ve onun da büyük saygısını kazanmıştır.

İkinci Dünya Savaşı'nı neredeyse tek başına kazan İngiliz Başbakanı Churchill'in hasımlarına ve Parlamentodaki muhataplarına verdiği cevaplar meşhurdur. Bir keresinde Churchill tuvaletteyken pek sevmediği Maliye Bakanı kendisiyle görüşmeye gelir. Sekreteri

kibarca Başbakan'ın meşgul olduğunu söyler. Bakan ısrarla Başbakanla derhal görüşmek istediğini bildirir. Sekreter içeri giderek durumu Churchill'e dışarıdan anlatır. Churchill Bakan'ın beklemesini rica eder. Sekreteri bakana (tuvaletten bahsetmeden) naklederse de bakan ısrarcıdır. Sekreter çaresiz tekrar Churchill'e döner, Churchill'in cevabi ne yazık ki Türkçeye tercüme edilemez, zira İngilizce bir kelime oyununa dayanmaktadır: "*Please tell the Chancellor of the Exchequer, I can only take one shit at a time*". Bu aslında bir seferinde bir kere tuvalete gidebilirim demektir. Ama aynı zamanda "*bir seferinde ancak bir bokla uğraşabilirim*" anlamında da alınabilir.

İşte bilgi ve görgü insana bu tür davranma refleksleri kazandırır. Tayyip Bey'in dışişlerinin tecrübeli kişilerine "*emekli büyükelçiler, hele monşerler*" diye hakaret etmesi, Türk Dışişlerini yıllardır başarıyla yönetenlere karşı onların bilgi ve görgü düzeylerine erişemeyen ve onların yıllardır inşa ettikleri başarılı yapıyı cahilce ve görgüsüzce bir tekmeyle yıkan birinin onlarca duyduğu hincin ifadesidir.

Ohlokrasinin¹ Nüfus Politikası

Her şey aklıma gelirdi de ülkemde, sezaryenin yani Latince adıyla *sectio caesareanum* bir başbakanın ağzında bir cinayet aleti olarak dile getirileceği gelmezdi. Roma Hukuku bile, yaşamı tehlike altında olan anneye sezaryen yapılmasını mecbur kılmıştı (Bu maddenin Roma'nın Krallık Dönemine kadar uzandığı sanılmaktadır, yani MÖ 6. Yüzyıl'a!).

Sezaryen bir hayat kurtarma tekniğidir. Sayın Başbakan ki bunu bildiği halde, sezaryeni istismar ederek kürtaşı da yasaklamak niyetindedir, Bundaki görünür amacı, Türkiye'de nüfus artışındaki azalma eğiliminin önüne geçmektir. Tabii bunu yaparken çiğnediği kadın hakları falan umurunda değildir.

Dünya nüfusunun giderek hızlanan bir tempoyla artması ve artan nüfusun ezici çoğunluğunun Türk halkı gibi cahil halklardan gelmesi şu anda insanlığın en büyük sorunudur. Bu soruna bigâne kalabilecek kadar dünyadan bihaber bir politikacının bir ülkenin oyunun (yıl: 2012) % 50'sini alarak onun lideri olabilmesi ise kelimenin tam anlamıyla dehşet vericidir. Böyle bir şeyin olabildiği bir ülkeden her şey beklenir.

Asıl hayret edilecek olan, bu bilgisizlik düzeyiyle yönetilen bir ohlokraside bunların bu kadar az olmasıdır, O da tabii Atatürk'ün kurduğu ve çökmekte olan uygar düzenin kalıntılarının eseridir. Ama Atatürk'ün uygarlığının izleri silinip ohlokrasi düzeni sürdürükçe artacaklarından emin olunuz

Bellek

"*Hafıza-i beşer nisyan ile malûdür.*" Ziya Paşa'nın "*insan belleğinin sakatlığı, unutmaktır.*" anlamına gelen bu vecizesi, insanın özellikleri hakkında söylenmiş belki de en önemli sözlerden biridir.

Alfabeyi icat ettikleri söylenen Fenikelilerin alfabesinde sesliler yoktu. Onlardan alfabe fikrini alan diğer Sami toplumlar İbraniler ve Araplar da alfabelerine "alef" ve "elif" dışında sesli harf koymadılar. Ancak onlardan alfabe fikrini tevarüs eder Yunanlılar ilk kez seslilere de harf karakterleri vererek bugünkü modern alfabelerin yaratıcısı oldular.

Bu nedenle, sesi bilinmeyen eski Fenike, İbrani ve Arap metinlerini okumak çok zordur bazı hallerde mümkün değildir. Buna mukabil, Yunan metinleri aynı tür zorluklar sunmazlar.

Fenikelilerde yazı, ticaretin, Sami toplumlarda ise, büyük ölçüde dinin aracıydı. Yunanlılarda, yazı herkesin malı oldu ve o nedenle ilk kez Yunanlılar demokrasi fikrini icat ettiler.

Bunların hepsinin tek bir cevabı vardır: Uygarlık anca bellekle mümkündür. Belleği

¹ **Ohlokrasi:** *Güruh, insan kütlesi(Yunanca), ayak takımı vb.*

olmayan insanın nasıl zekâsı olmazsa zayıf bir bellek, rahmetli Mustafa İnan'ın sık sık söylediği gibi, nasıl aslında aptallık emaresiyse, belleksiz toplumlar da uygar olamazlar.

İstanbul'un en büyük tahribi, Anadolu kırsal kültürü bu şehri 1950'lerden sonra istila edince başlamıştır. Eğitimimizin yıkımı ise, kırsal kökenli politikacıların eseridir.

Uygarlık geçmişiyle birlikte bir bütündür. Geçmişini bilemeyen vahşi, uygarlık taklidine yeltendiği zaman bazen onu uydurmaya kalkar. Çanakkale Zaferi'nin Atatürk'ün dehasının değil de bulutlardan inen Peygamberin eseri olduğunu anlattığını duyduğumuz zavallılarda olduğu gibi. Ancak gerçek tektir; bilimin görevi onu araştırmak, uygarlığınki de ona uymaktır. Bunu yapamayanlar vahşidir. Vahşetin de belleği yoktur,

Nerede O 1939'da Kalan Aydınlik?

Dünyaca ünlü paleontolog Dr. Şevket Şen, Atatürk'ün ölümünden sadece iki ay sonra yayımlanmış, dünyanın saygın antropoloji dergilerinden *Revue Antropologique*'den bir ayrı baskı çıkardı ve bana gösterdi. Bunun yazarı meşhur antropolog Eugene Pittard'ı. Bu bilimsel dergide yayımlanan makalenin başlığı ise **"Antropoloji ve Prehistoryayı destekleyen bir devlet başkanı: Kemal Atatürk"**. Bunu görür görmez neredeyse kırk yıl önce Hayat Ansiklopedisi'nin Atatürk'e hasrettiği fotoğraflardan birinde, onu Pittard ile baş başa gösteren enstantaneyi hatırladım.

Akşam otelime gidince makaleyi okudum. Pittard, *Revue Antropologique*'in politik konularda yayın yapan bir dergi olmadığını söyleyerek söze başlıyor. Ama diyor, zaten bu yazıya konu ettiğim insanın politik tarafından bahsetmek niyetinde değilim. Anlatmak istediği, bilime ilgi duyan, onu destekleyen Atatürk. Pittard, sırasıyla Atatürk'ün dil ve harf reformunu, Türklerin kökenine gösterdiği bilimsel ilgiyi ve Anadolu'nun tüm geçmişinin incelenmesine verdiği büyük destek ve heyecanı anlatıyor.

Atatürk'ün 1939'da yapılacak Uluslararası Arkeoloji ve Antropoloji Kongresi'ni Türkiye'ye davet ettiğini hatırlatarak, kongrenin kendisine şeref başkanlığı vermeyi düşündüğünü, ama Atatürk'ün diğer devlet başkanlarının tersine sırf onursal bir unvan ile yetinmeyip bizzat kongrenin çalışmalarına iştirak edeceğinden emin olduklarını söylüyor.

Ne yazık ki, diyor, ölüm onu bu zevkten mahrum etti. Ama diyor, kongreye katılanlar bilimlerine benzeri olmayan bir destek veren bu büyük kişinin anısını unutmayacaklardır.

Nerede uluslararası bilim adamlarıyla kendi konularında fikir alış-verişi yaparak onları kendine hayran eden yöneticilerimiz?

Avrupa kapısında dilenci mi olmalıydı, Pittard'ı kendisine hayran bırakan Mustafa Kemal'in Türkiye'si? Türban mı olmalıydı tartışma konumuz, bilim, teknoloji, san'at, uluslararası ticaret ve sanayi yerine? Karafatmalar gibi mi dolaşmalıydı kadınlarımız, kürsülerde ders verecek, şirketler yönetecek yerde?

Üniversite müsveddeleri mi olmalıydı yükseköğrenim kurumlarımız? Bilimsel başarımız ticari bir şirketin saydığı atıf sayısına mı bağlanmalıydı, uluslararası ödüller ve patentlerle taçlanacak, ulusumuzu refaha taşıyacak yerde? Bizi bu hale getirenlere anıt mezarlar mı dikmeliydik, tarihten ders alacak yerde?

Nerede kaldı Türkiye'yi yönetirken Pittard'ı kendine hayran bırakan o eleştirel akıl? Nerede? Nerede o 1939'da kalan aydınlık?

İrtica ile Mücadele

İrtica ile mücadele, her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı hayır, hayır, kendine "insan" sıfatını yakıştıran her bireyin görevidir.

İrtica, yani gericilik, ric'at kelimesiyle akrabadır, yani geri çekilmekle. Gericiliği kendine yol tutana da mürteci, yani gericisi denir. Gericilik, insanoğlunun ulaşmış bulunduğu belirli bir uygarlık düzeyinden geri gitmeyi istemek, bunu temin için çalışmak demektir.

Yükselen uygarlık düzeyi insana hem çevresindeki doğa ile hem diğer insanlarla ve hatta hem de kendisiyle uyum içinde yaşamayı öğretir ve ona böyle bir yaşamın imkânlarını sunar.

Şimdi, gerici niçin böyle bir ilerlemeyi istemez, böyle nimetlerden yararlanmayı reddeder? Bu sorunun cevabını verebilmek için **üç tür gerici bulunduğunu** tespit etmemiz lazımdır:

"Basit gerici" diyebileceğimiz **birinci tür**, aptallardan oluşur. Bunlar her aptal gibi değişimden korkan, yenilikleri öğrenemeyen, eskiye saplanıp kalmayı kendisi için en kolay davranış tarzı olarak gören kişilerdir. Bunlara aslında **"samimi"** yani **"içten gerici"** diyebiliriz. Bunlar arasında bazıları kendilerine **"muhafazakâr"** sıfatını uygun görmüşlerse de, bu, bu aptallar tarafından muhafazakârlığın yanlış anlaşılmasının bir sonucudur. İnsan bu tip gericilere ancak acıyabilir. Aptal oldukları için dünya ve toplum için büyük bir tehlike de arz etmezler. Ancak büyük matematikçi Hepatia'yı öldürten ve İmparator Theodosius'a bile yaka silktiren, kendisine "İmanın Direği" denilen İskenderiye Piskoposu Aziz Kiril (MS 376-444) veya öğretmen Kubilay'ın 23 Aralık 1930'da Menemen'de başını kesen yobazlar bu tip gericilere örnektir ve bu gibi olayların sözünü ettiğim kalabalığın tehlikesinin önemsenmeyecek olmadığını gösterir.

İkinci tip gerici toplum için tehlike arz eden bir tiptir. Gericiliği samimi değildir, ama gerici görüşlerinin ve uygulamalarının yayılmasından kendisine kişisel çıkar ümit eden bu tip, insanların çoğunu belli inanç saplantıları altında inletip, onların inançlarından kendisi için haksız kazanç elde etmeye çalışır. Mesela Orta Çağ'daki Katolik Kilisesi'nin pek çok papası bu tip gericiliğe örnektir. Bir taraftan pazar günleri halka din satan Borgia papası diğer taraftan seks âlemlerinde, hatta kendi kızı Lucretia'yı iffal ediyordu. Rusya'da Çar II. Nikola'nın başını yiyen yobaz Rasputin başka bir örnektir.

Kendi tarihimizde, zavallı meczup Sultan İbrahim'in başını yiyen Cinci Hoca çapıcı bir örnektir. Bunlara **"çıkarıcı gerici"** diyebiliriz. Bunların tehlikeleri bireysel olduğu gibi, etkileri de bireysel güçlerinin ulaşabileceği yere kadardır.

Üçüncü tip gerici en tehlikeli tiptir. Bu tip yukarıdaki her iki tipten de türeyen, kendisini uygun gördüğü bir kişi veya gruba satarak onun adına inandığı veya inanmadığı gericilik fikirlerini yayıp uygulamalarını yapan kişidir. Bu tipe **"satılmış gerici"** diyebiliriz. Bunun tehlikesi, arkasındaki kişi veya grubun gücü kadardır. Kendilerini güçlü grup, hatta devletlere satan satılmış gericiler içinde buldukları toplum için çok büyük bir tehlike arz edebilirler.

Bizde de Atatürk ve arkadaşlarını eşkıya ilan edip idamlarına fetva çıkaran Şeyhülislam Dürrüzzade, aynı sınıftan gerici hainler arasındadır.

Gericilik, yani irtica, dolayısıyla yalnız belirli toplumlar için değil, tüm insanlık için korkunç bir tehlikedir. Gericilikle mücadelede tek rehber bilimdir, halk oylaması sonuçları değil, zira çoğunluk her zaman gerçeği bulmaz. Bulsaydı, Galile yanılmış olurdu, Avusturyalıların %95'i Nazilere hoş geldin demezlerdi. 1938'de ve kölelik ve onu izleyen ayrımcılık Amerika'da bu kadar uzun yaşamazdı.

İrticaya karşı mücadele bir insanlık görevi olduğu kadar, eldeki tüm imkânlar kullanılarak yürütülmesi gereken bir mücadeledir. Fakat şiddet kabul edilemez, ta ki kendini savunma için elzem olmasın. İrtica ile mücadeleyi yürüten insanlar, Galile gibi, insanlık kahramanlarıdır.

İrtica ile Mücadelenin Yöntemi

İrtica ile mücadelenin üç ayağı vardır: **Aile**, üniversite de dâhil olarak **okul** ve **toplum**.

İrticayla, yani gericilikle mücadele ailede baslar, Dolayısıyla ebeveynin gerici olmaması, çocuğun da gerici olmayan bir çevrede büyümesi lazımdır.

Bu durumda gericilikle mücadelenin ilk ayağı, **yetişkin eğitimidir**. Bunun için

devlete büyük görev düşer. Öncelikle televizyonlarda gerici programların olmaması, radyoların bu yönde yayın yapmaması, gazete ve dergilerin gerici malzemeyi okuyucularına vermemeleri lazımdır.

Bu durumda şu soru ortaya çıkmaktadır: Gerici malzeme nedir? Gayet basit: Güncel bilimin doğru olmadığını ispat etmiş olduğu (yani yanlışlanmış bulunduğu) görüş ve kuramları doğruymuş gibi öğretmeye devam etmek gericiliktir.

Benzer şekilde, canlıların biyolojik evrim yoluyla geliştiğini değil, yaratılış yoluyla ortaya çıktıklarını iddia etmek gericiliktir, çünkü yaratılış iddiası bilimce jeoloji, biyoloji, kullanılarak çürütülmüştür. Bugün hiçbir akli başında bilim projesinde yaratıcılık temel alınmaz. Yaratıcılık tezini okullarda öğreten, televizyon ve yazılı basın yoluyla yaymaya kalkan en az Stalin kadar suç işliyor demektir,

Demek ki, **ilk yapılacak iş**, halkın gerici malzemeyle beynin yıkanmasının önüne geçilmesidir. Bir hükümet gerici propaganda yapıyorsa (*mesela bir Milli Eğitim Bakanının "Darwin Marksistlerin teorisidir, akıllı tasarım ise inananların. Onun için yaratılışı okullarda öğretiyoruz" demesi hem kendisini hükümetinin, ABD'de yargıç Jones'un ortaya koyduğu gibi, suç islediğini gösterir*).

Bir bakandan bahsederek, gericiliğe karşı mücadelenin **ikinci önemli ayağına** giriş yaptık demektir. Bu ayak **okullardan oluşur**. Okulların, tersi ispat edilmiş ve bilim tarafından terkedilmiş kuramların öğretim yeri olamayacakları kesindir. Kepler öncesi astronomiyi sanki doğruymuş gibi öğretmeye kalkan her okul, okul olma vasfını kaybeder. Böyle okulları halkına empoze eden bir devlet de meşruiyetini kaybeder.

Gericiliğe karşı mücadelenin **üçüncü ayağı**, şiddete başvurmadan, tartışılmaz olduğu iddia edilen şeyleri öğretenlerin faaliyetinin toplum içinde kısılmasıdır.

Bu kişilerin düşüncelerine kimse karışmamalı, onların fikirlerini başkalarına anlatmalarına da engel olunmamalıdır. Ancak bu kişilerin kurumsal olarak eğitime, hele hele 18 yaşından küçüklerin eğitimine geçmeleri mutlaka yasayla önlenmelidir.

Özetlersek: Gericilikle mücadelenin üç ayağı, yetişkin eğitimi, okul ve üniversitelerde tersi ispat edilmiş şeylerin öğretilmesinin men edilmesi ve eleştirel aklın eğitilmesi ve toplumda dogmatik düşüncelerin kurumlaşmasına izin verilmemesidir.

Dogmatik düşüncenin kurumlaşmasını yasaklamak, bizzat dogmatik bir düşünce sahibi olmak demek değildir. Nasıl ki, özgürlüğü yasaklamaya kalkan sistemlerin yasaklanması özgürlüğü kısıtlamak demek olamaz ise...

Yozlaşan Demokrasilerde İrtica ile Mücadele

Halkın yaşam kalitesini düşürdükleri halde kalan yönetimlerin başarı sırrı, halkın kaliteli yaşam kavramını değiştirebilmeleridir. Toplum için önemli olan, karnını sağlıklı olarak doyurabilmek, rahat bir mekânda yaşayabilmek ve toplum sınırları dâhilinde istediğini yapabilmektir. Bunlara beslenme hürriyeti, konut seçme hürriyeti ve yaşam uğraşlarını belirleme hürriyeti diyebiliriz.

Şimdi birisi çıkıp da, toplumun bireylerini bu yasadıkları hayatın aslında geçici olduğuna, asıl yaşamın ölümden sonra (veya gelecekte) olduğuna, bu yaşamda beslenme, konut seçme ve yaşam uğraşlarını belirleme özgürlüklerinden yapacakları fedakârlıkların, bir başka yaşamda kendilerine geri verileceğine inandırabilirse, toplum bireylerinin ekserisi bu üç temel özgürlüğünden seve seve vazgeçer.

Toplum kaybederken onu ikna edebilenler kazanır ve her kazandığında topluma bu kazancın aslında ortak olduğu masalını anlatır. Kendi zenginliklerini sayarak toplumun nasıl zenginleştiğini rakamlarıyla belgeler ve toplum bu görünür "başarıdan" kendinden alınanların hesabını sormayacak kadar etkilenir.

Bu durumlarda, toplumlar kendilerini aldatan yöneticileri art arda seçmeye, hatta seçme haklarından tamamen vazgeçmeye bile hazır hale gelirler. Nazi diktatörü Hitler,

Almanlara, gelecekteki muazzam bir "Büyük Almanya" vaat ediyordu. Bu inanç uğruna 20 milyon Alman öldü, Almanya tamamen bir harabeye döndü, ama Alman halkı son ana kadar Hitler'in vaat ettiği mucizeyi bekledi.

Orta Çağ Avrupası insanlık tarihini sahnelerinden biridir. Bu sahnede halkın iliğini emen din adamları lüks içinde yaşıyorlardı. Sonunda 14.Yüzyıl'da (1348-1350), kara ölüm denen veba kıtanın nüfusunun yarısını götürünce, Avrupalının aklı başına geldi ve kendisine satılan koca dinin bir yalan olduğunu anladı.

KAYNAKÇA

APTALI TANIMAK

A. M. Celâl ŞENGÖR (*)

KA Kitap-I. Baskı: Mayıs 2015 (213 Sayfa)

(*) *İstanbul Teknik Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Profesörü Celal Şengör, dünya çapında bir değerimiz. Avrupa Bilimler Akademisi'nin ve Amerikan Bilimler Akademisi'nin ilk Türk üyesi. Rus Bilimler Akademisi'ne Fuat Köprülü'den sonra seçilen ikinci Türk, Türkiye Bilimler Akademisi'nin en genç kurucu üyesi, TÜBİTAK Bilim Ödülü kazanan en genç bilim adamı... İki şeref doktorası, Paris'te Collège de France'da profesörlük, ulusal ve uluslararası 31 adet şeref payesi olan Jeolog Prof. Dr. Şengör'ün ödüllerinin bir kısmı... İngilizce, Almanca ve Fransızca dillerinde yüzlerce yayını var (Toplamda, 243 bilimsel makale, 198 tebliğ özeti, 300'ü geçen deneme yazısı) ve onlarca uluslararası ödülün sahibi. Meslek hayatı boyunca 17 kitabı yayınlandı.*